

**Preek 8 september ochtend (viering Heilig
Avondmaal)
HWS Ontmoetingskerk
1 Korintiërs 1:10-17 en 1 Korintiërs 3:1-9**

Gemeente van Jezus Christus,
In mijn vorige gemeente, in Woubrugge, staat, zoals de naam al suggereert, een brug. Aan de ene kant van het water staat de van oudsher Hervormde Dorpskerk. En aan de andere kant staat de van oudsher synodaal gereformeerde kerk. Op zondagochtend, wanneer een deel van het dorp zelfs nog in dromenland is, is het dus vaak al druk op de brug. Hervormden en gereformeerden komen elkaar tegen, en zeggen elkaar vriendelijk gedag en wensen elkaar vaak ook een goede dienst toe... Maar dat is anders dan hoe het 50, 60 jaar geleden en heel lang daarvoor ging. Toen zei men elkaar geen gedag, erger nog, de ander werd met de nek aangekeken... Vreemd vind ik dat... Ik ben blij dat het nu anders is, maar dat het vroeger zo ging... Als christen, de medechristen, niet eens gedag zeggen...

Een voorbeeld van korter geleden, mijn eigen kindertijd. Ik ben opgegroeid in Huizen, en ging daar naar de Hervormde gemeente. In die tijd echt nog een bolwerk van de Gereformeerde Bond, een traditioneel orthodox gedeelte van de Protestantse Kerk. Vier kerken, zes wijkgemeenten... Er waren ook nog andere kerken in Huizen, maar zo werd mij meermaals verteld met een Huizers spreekwoord: die zijn licht om dicht. Dat betekent iets als: het stelt niet zoveel voor. De ene christen weet zich beter dan de andere christen.

En ook nu in deze tijd in Capelle. We hadden twee vrijgemaakte gemeenten in deze plaats. De een ging mee met de fusie naar de nieuwe NGK, de ander is afgescheiden. En ook wat betreft onze broeders en zusters in de CGK. Het landelijk kerkverband daar staat op scheuren, vanwege een verschil van visie op gemeenten met vrouwen in het ambt... Christenen, gelovigen, die elkaar loslaten, soms in woede, soms in liefde, maar wel met de impliciete gedachte: wij hebben het recht aan onze kant... En jullie dus niet...

Dat speelt niet alleen in kerken... In onze hele cultuur is er veel polarisatie. De één stemt op de PVV, de volgende vindt hem daarom asociaal. De één denkt dat wetenschap alles is, de volgende wijst op de tekortkomingen daarvan, en weer een ander gelooft in allerlei complottheorieën. De één blokkeert de weg voor het milieu, de volgende denkt een goede daad te doen door er een waterkanon op te zetten. En denk maar eens terug aan de felle discussies over coronavaccins, hele families zijn in die tijd in strijd uit elkaar gevallen...

Mensen zijn niet eensgezind. We discussiëren met elkaar, we strijden met elkaar of we houden ons op afstand, maar we denken allemaal min of meer: 'ik heb het recht aan mijn kant, ik heb gelijk'.

Er is niets nieuws onder de zon, en ditzelfde speelde kennelijk ook al in Korinthe. We lazen dat er verschillende groepen gemeentelieden waren daar. Zo waren er die zeiden: 'ik ben van Paulus', en anderen die zeiden: 'ik

van Apollos', weer anderen: 'ik van Kefas' en natuurlijk zijn er altijd nog die dan zeggen: 'ik van Christus'.

Paulus heeft over deze groepsvorming gehoord en na de opening van de brief is dit het eerste wat hij noemt. In een lange brief is dit dus kennelijk het eerste wat echt genoemd moet worden, op een bepaalde manier het meest urgente. En Paulus veroordeelt deze groepsvorming duidelijk. Zo hoort het niet te gaan in de kerk...

We weten niet wat de onderlinge verschillen zijn tussen deze groepen. Er wordt weleens gesuggereerd dat er bijvoorbeeld theologische verschillen achterlagen. Zo zou Paulus meer de nadruk hebben gelegd op vrijheid en Kefas meer op de Joodse wortels van het geloof. Ook wordt weleens de vergelijking gemaakt met het veelgodendom van die tijd, waarin iedereen toch min of meer zijn eigen goden had, zo hadden de gelovigen allemaal hun eigen apostel... Of het echt zo is? Waarschijnlijk niet, maar we weten het niet.

We weten wel dat Paulus degene is die de gemeente in Korinthe gesticht heeft. Zoals Paulus het verwoordt: 'Ik heb geplant' en 'Apollos heeft water gegeven'. Na Paulus kwam Apollos in Korinthe. In de vroegchristelijke kerk was dat ook een belangrijke leider en we lezen in Handelingen dat hij in Korinthe goed werk heeft gedaan. Kefas wordt ook genoemd. Wij kennen hem beter met zijn Griekse naam Petrus, maar we weten niet of hij ooit in Korinthe is geweest, kennelijk zijn er in ieder geval wel gelovigen daar die zich vooral bij hem vinden horen. Verschillende apostelen die, onbedoeld, ten grondslag liggen aan groepsvorming in de jonge gemeente in Korinthe.

En dat heeft heftige gevolgen. Er is verdeeldheid in de gemeente, en Paulus heeft het over de mogelijkheid van scheuringen. Dat is een gevaar dat altijd kan opspelen. Wanneer een deel van de gemeente neerkijkt op een ander deel dan is er wrijving, dan is er strijd, dan is het wij tegen zij... Dan is er op een bepaald niveau al een scheuring. Jezus zelf zei het zo: 'Elk koninkrijk dat innerlijk verdeeld is gaat te gronde, en geen enkele stad of gemeenschap die innerlijk verdeeld is zal standhouden.' Het is dus een groot probleem in Korinthe. In andere woorden: de christelijke gemeenschap daar is in levensgevaar. Conflicten en onderlinge verdeeldheid kunnen als een kankergezwellen groeien. Eerst heb je misschien niets door, maar dan blijkt je ernstig ziek te zijn, misschien ben je wel in levensgevaar. Zo ook de gemeente in Korinthe... En met alle polarisatie in onze tijd... Misschien geldt dat ook wel voor Nederland.

Paulus ziet dus dat probleem... Welk advies geeft hij? We lazen: 'in de naam van onze Heer Jezus Christus roep ik u op om allen eensgezind te zijn: om scheuringen te vermijden en in uw denken en uw overtuiging volkomen één te zijn.' Paulus roept de gemeente op eensgezind te zijn, om in het denken en overtuiging volkomen één te zijn... Ja, makkelijker gezegd dan gedaan... Hoe los je de verdeeldheid op? Door het met elkaar eens te zijn... ja ja... Paulus zegt niet dat de Korintiërs op elk punt het volledig met elkaar eens

moeten zijn. Dat kan natuurlijk ook niet. Dan eindig je als gemeente in eindeloze discussies over punten en komma's. Maar wat bedoelt Paulus dan? Hij roept de gemeente op om in de meest wezenlijke dingen het met elkaar eens te zijn. Om het meest belangrijke voor ogen te houden en je als gemeente daar volledig op te richten. Paulus zegt: 'in de naam van onze Heer Jezus Christus', of in de fundamentele woorden van de Bijbeltekst van vorige week: 'Jezus Christus, en Die gekruisigd'. Dat is de basis, daar kun je op bouwen. En als christelijke gemeente hoor je je daar op te richten.

De kerkvader Augustinus beschrijft dat de liefde voor dezelfde dingen samenbindt. Het is een gedeeld enthousiasme. 'Daar gaan we voor, dat willen wij, dat is de grond van ons bestaan'. En wanneer je dat als groep doet, die gedeelde liefde leven, dan ben je eensgezind, dan ben je wezenlijk in het denken en de overtuiging volkomen één.

Dan geeft God ook de samenhang. Paulus plantte, Apollos heeft water gegeven, maar zij zijn niet echt belangrijk... God heeft doen groeien. Hij is het die ons heeft samengebracht, en Hij is het die in ons werkt. Richt je op dat wat echt belangrijk is: 'Jezus Christus, en Die gekruisigd'. Dat bindt samen.

Maar... Dan zijn we er ook nog niet... In Korinthe was er veel mis, maar de basis, het fundament, dat lag er wel... Toch is er deze verdeeldheid. Paulus vertelt dat dat komt doordat de mensen in Korinthe zich laten leiden door hun aardse verlangens en minder door de geestelijke. Wanneer je gelooft dan belooft God dat wanneer je daar om vraagt ook de Heilige Geest zal ontvangen. En wanneer de Heilige Geest in ons werkt dan veranderen wij... Maar tegelijkertijd zijn wij ook nog steeds aardse mensen die in deze wereld leven. En soms doen we dus ook mee met de wereld. We lezen: 'Want wanneer u afgunstig en verdeeld bent, dan bent u toch gebonden aan deze wereld, dan leeft u toch als ieder ander? Wanneer de een zegt: 'Ik ben van Paulus,' en een ander: 'Ik van Apollos,' bent u dan niet als alle andere mensen?' Niets menselijks is de christen vreemd...

En zo kan het dus gebeuren dat er in onze gemeente, of in jouw familie of vriendenkring, of op je werk, of in je straat, er zomaar een conflict ontstaat. Zou je dan denken, de schuld ligt bij mij, ik heb het fout gedaan? Dat kan, maar waarschijnlijk bied je dan wel je excuses aan en is het probleem zo opgelost... Veel waarschijnlijker is dat jij denkt, dat jij weet, dat de fout bij de ander ligt. Jij staat in je recht, jij hebt gelijk, en die ander of die anderen zitten fout. En pas als zij... Dit of dat doen... dan pas komt het goed... Echter denkt die ander waarschijnlijk net zo... En zo wordt er geen toenadering gezocht, en kan het conflict doorsudderen. Met alle gevolgen van dien...

Het zou kunnen dat jij op dat punt volledig in je recht staat... Echter wij allen zijn zondige mensen, wij schieten tekort... Augustinus schrijft hierover in zijn monumentale werk De Stad van God: 'Zelfs onze gerechtigheid (...) gaat toch in dit leven slechts zó ver, dat ze eerder in de vergiffenis van de zonden dan in de volmaaktheid van de deugden bestaat. Daarvan getuigt het gebed, dat door de

gehele stad van God die op aarde in den vreemde leeft wordt gebeden. Bij monde van al haar leden roept zij immers tot God: 'Vergeef ons onze schulden zoals ook wij aan onze schuldenaars vergeven.' Het gebed dat wij ook elke zondag bidden, ons aangeleerd door onze Heer Jezus Christus: 'vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'. Als we denken in ons recht te staan op één punt, dan nog zijn we schuldig op veel andere punten. Om rechtvaardig te worden zijn we dus afhankelijk van de vergeving van God. En we willen die vergeving... We willen geen rechtvaardigheid, want dan worden we gestraft, we willen vergeving voor onszelf. Maar het is heel vreemd als we dan voor een ander juist rechtvaardigheid willen en geen vergeving. Want als we boos zijn op een ander, zeggen dat hij of zij het goed moet maken... Dan zoeken we vermeende rechtvaardigheid voor de ander.

Jezus gooit het op één hoop. Hij zegt: 'Want als jullie anderen hun misstappen vergeven, zal jullie hemelse Vader ook jullie vergeven. Maar als je anderen niet vergeeft, zal jullie Vader jullie je misstappen evenmin vergeven.' Als je de ander vergeving schenkt, schenkt God jou vergeving. Maar als je in conflict blijft met die ander, vermeende rechtvaardigheid zoekt in je ruzie, dan zal God jou ook rechtvaardigheid geven... Denk ook aan de gelijkenis van de dienaar die niet vergeeft in Matteüs 18...

Dat is moeilijk... Daarom zijn er ook zoveel conflicten en ruzies... Maar dit is de Bijbelse boodschap. Wees eensgezind door je op Christus te richten, en het gebed: 'vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'. Zo zijn wij werkelijk één gemeente. Broers en zussen van elkaar. Vergeef elkaar... Dat is moeilijk... Nee, het is onmogelijk...

Daar vertelt Corrie ten Boom ook over. In de tweede wereldoorlog verloor ze haar vader en zus en zelf heeft ze ook ontzeten geleden in een concentratiekamp. Na de oorlog verkondigde ze het evangelie, dus ook de vergeving. En na afloop van zo'n bijeenkomst kwam ze oog in oog te staan één van de kampbewakers. Hoe kun je dan vergeven? Dat kun je niet... Corrie ten Boom schrijft over dat moment: 'Ik probeerde te glimlachen; ik wilde hem een hand geven. Maar ik kon niet. Ik voelde niets – niet het kleinste vonkje van warmte of liefde. En daarom bad ik weer in stilte. 'Jezus, ik kan hem niet vergeven. Geef mij Uw vergevingsgezindheid.' Toen ik zijn hand greep, gebeurde er iets ongelofelijks. Het was of ik Gods liefde door mijn arm en via mijn hand naar hem toe voelde stromen, en in mijn hart kwam een overweldigende liefde voor deze man.' Zo werkt de Geest, zo wordt het onmogelijke vergeven mogelijk...

En zo zullen we ook aan het Heilig Avondmaal gaan. Eensgezind. Gericht op Christus. Biddende: 'vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'. Een eenheid, gericht op Christus, tot eer van God en geholpen door de Geest. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410